

RANÝ STŘEDOVĚK EARLY MIDDLE AGES

Stříbrná náušnice/ **Silver earring**

Stříbrný křížek/
Silver cross

PERIODIZACE A HLAVNÍ RYSY/ TIMELINE AND MAIN FEATURES

- Časně slovanské období/ **Early Slavic period**
2. pol. 6. st./ **second half of 6th century – 670/680**
 - příchod slovanského obyvatelstva/
arrival of Slavic people
 - keramika pražského typu/ **Prague type pottery**
 - Sámova říše/ **Samo's realm**
- Starohradištní období (= předvelkomoravské)
Old hillfort period (= pre-Greatmoravian period)
670/680 – 800
 - keramika středodunajské kulturní tradice/
pottery of Central Danube cultural tradition
 - vznik prvních hradisek (blatnicko-mikulčický horizont)/
constitution of first fortified settlements
(artefacts of Blatnica-Mikulčice horizon)

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

PERIODIZACE A HLAVNÍ RYSY/ TIMELINE AND MAIN FEATURES

- **Středohradištní období (800–950)/
Middle hillfort period (800–950)**
 - 800–900: **velkomoravské období/
800–900: Greatmoravian period**
 - 900–950: **povelkomoravské období/
900–950: post-Greatmoravian period**
 - vznik Velké Moravy/ **foundation of Great Moravia**
 - rozvoj kultury; křesťanství/
growth of culture; christianity
- **Mladohradištní období (950–1200)/
Young hillfort period (950–1200)**
- **Pozdněhradištní období (1200–1250)/
Late hillfort period (1200–1250)**
 - přechod k vrcholnému středověku /
transition towards High Middle Ages

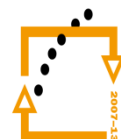
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

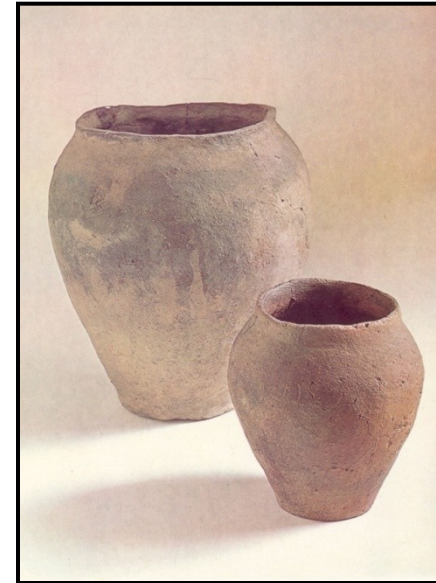

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

ČASNĚ SLOVANSKÉ OBDOBÍ/ EARLY SLAVIC PERIOD

- příchod Slovanů na naše území/
arrival of Slavic people to our lands
 - 1. pol. 6. stol.: první slovanská vlna směřující na Moravu a do Čech/
1st half of 6th century: first wave of Slavs coming to Moravia and Bohemia
 - **keramika pražského typu:** v ruce robená, nezdobená, vázovité hrnce s max. výdutí v horní třetině výšky/ **Prague-type pottery:** handbuilt, not decorated, vase-shaped pots with belly in top third of their height
 - postupně dotáčení na kruhu, zdobení vlnovkami/
on potters wheel, decorating with wavy lines
 - **keramika středodunajské kulturní tradice/** pottery of Central Danube cultural tradition

Keramika pražského typu/ Prague-type pottery

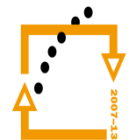
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Sídliště/ Settlements

- Březno u Loun, Roztoky u Prahy, Pohansko u Břeclavi, Mutěnice

- zahloubené domy čtvercového půdorysu s kůlovou konstrukcí a kamennou pecí v rohu/ sunken featured buildings of squared ground plan with stake construction and stone fireplace in a corner

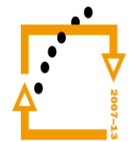
- nadzemní stavby kůlové konstrukce/ above-ground buildings with stake construction

Zahloubená obydlí/ Sunken buildings

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

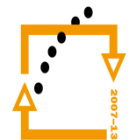
INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Sídliště/ Settlements

- shlukové nebo řadové vesnice, okrouhlice/
nucleated or linear villages, rounded villages
- ojediněle se objeví výrobní objekty, z hospodářských objektů jsou doloženy jen obilní jámy/
seldom production features, from utility features
only grain pits
- hradiska – v 7. stol. doložen písemnými prameny jen Wogastisburg: nejasná otázka lokalizace (Rubín u Podbořan?) a charakteru stavby (kamenná hradba x dřevěná palisáda?)/
hillforts – only Wogastisburg is documented by written report in 7th century: questionable localisation (Rubín near Podbořany?), questions of its nature (stone walls x wooden palisade?)

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Pohřební ritus/ Burial rite

- **žárový** (urna – hrnec pražského typu)/ **cremations** (urn – prague-type pot)

- **pohřebiště/ burial grounds:** Břeclav-Pohansko, Přítluky

- pohřebiště: plochá popelnicová (původně snad malé mohyly)/ **burial grounds: flat urnfields** (originally there could be small mounds)
- předměty jsou přepálené/ **burnt artefacts**

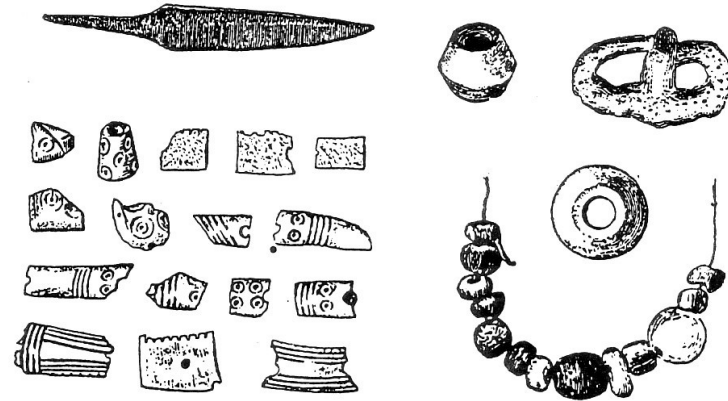
Kámen/ Stone

- brousky a žernovy/ **whetstones and quern stones**

Kov/ Metal

- železné nože, nástroje a nářadí, ocílky, přezky/ **iron knives, tools and equipment, sharpening steels, buckles**

- bronzový šperk/ **bronze jewel**
- přesleny/ **spindle whorls**

Žernov/ Quern stone

AVAŘI A AVARSKÝ KAGANÁT/ AVARS AND AVAR KHAGANATE

- **Avaři** – stepní etnikum/

- **Avars** – ethnic group from steppes

- kmeny War a Chun/
tribes War and Chun

- **kaganát** – nejednotná etnicita
(Kutriguři, Onoguři, Gepidé,
romanizované obyvatelstvo,
Slované)/

- **khaganate** - nonuniform ethnicity
(Kutrigurs, Onogurs, Gepids,
romanised population, Slavs)

- **kagan, jugur, kapkan, tudur** –
tituly avarských vládců/
titles of Avar leaders

Avarská pásová kování/
Avar fittings of belts

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

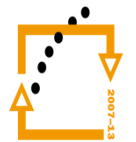
INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

AVARSKÝ KAGANÁT/ AVAR KHAGANATE

- ❑ **463** – první písemná zmínka/ **first written mention**
- ❑ **567** – spojenci Langobardů v bojích proti Gepidům (568 – odchod Langobardů z Panonie do Itálie)/ **allies of Langobards against Gepids** (568 – departure of Lagobards from Pannonia to Italy)
- ❑ **602** – krize kaganátu/ **crisis of khaganate**
- ❑ **626** – obléhání Cařihradu (Avaři a Slovani poraženi)/ **siege of Constantinople (Avars and Slavs defeated)**
- ❑ **623** – **Sámova říše/ Samo's realm**
- ❑ **778** – války s Karlem Velikým († 814) a pád avarského kaganátu (791: první výprava; 803: je zpacifikována Panonie)/ **wars with Charlomagne** († 814) and fall of Avar khaganate (791: first expedition; 803: Pannonia is pacified)

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Avaři – hmotná kultura/ Avars – material culture

- kovolictví, kovotepectví – vysoká úroveň/ metal casting, metal smithing – high quality
- válečné kořistění/ spoils from wars

Pohřební rítus/ Burial rite:

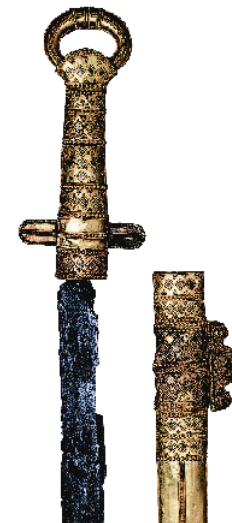
- kostrová pohřebiště (až 6000 hrobů)/ inhumation burial grounds (up to 6000 graves)
- ve starším období bohaté „knížecí“ pohřby/ in older period rich „princely“ burials
- středoavarské období: jezdecké pohřby/ middle Avar period: burials with horses
- birituální pohřebiště (slovanská složka – zároveň pohřby)/ bi-ritual burial sites (Slavic component – cremation burials)

- Sídliště**; přibývají v mladším období (obdélný půdorys s pecí v rohu/ **Settlements**: increasingly in later period (rectangular ground plan with fireplace in a corner)

- opaskové garnitury – lisované, lité/ belt garnitures – pressed, cast

- třmeny/ stirrups

- západní importy – sax, spatha, kopí/ western imports – sax, spatha, lance

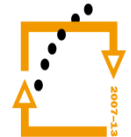
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Mužské hroby/ Male graves

Kostěné obložení reflexního luku/
Bone coverings of a reflex bow

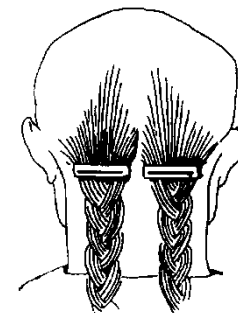

Jezdecký pohřeb/
Burial with a horse

Opaskové garnitury/ Belt garnitures

Avarský
mužský
účes/
Avar
man s
hairstyle

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

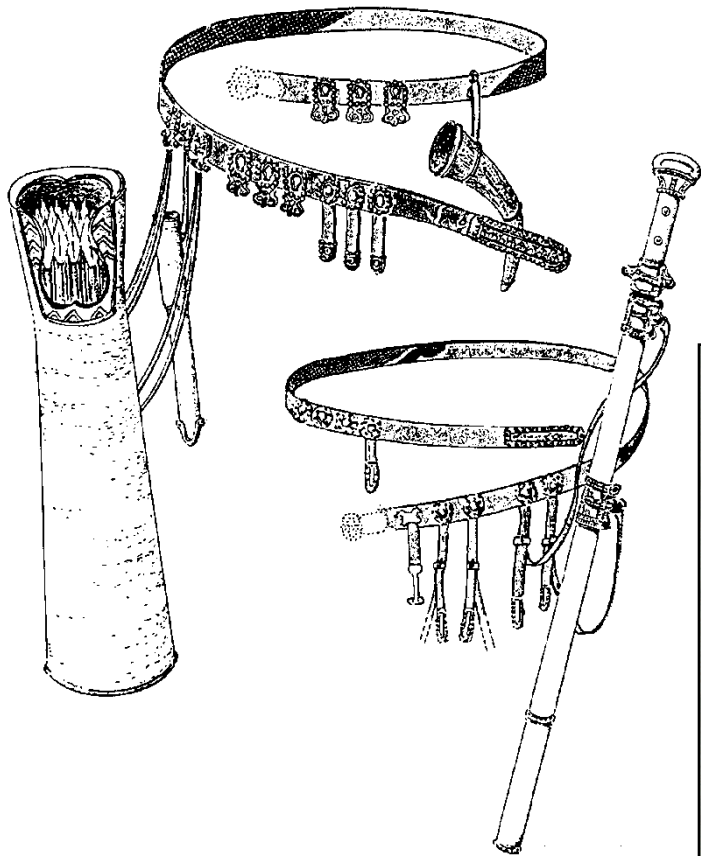

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Rekonstrukce avarského opasku/ Reconstruction of Avar belt

Opaskové garnitury/ Belt garnitures

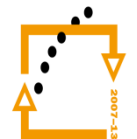
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Ženské hroby/ Female graves

Avarsko-slovanská pohřebiště/ Avar-Slavic burial grounds

na jižním Slovensku/
southern Slovakia

Devínská Nová Ves, Holiare

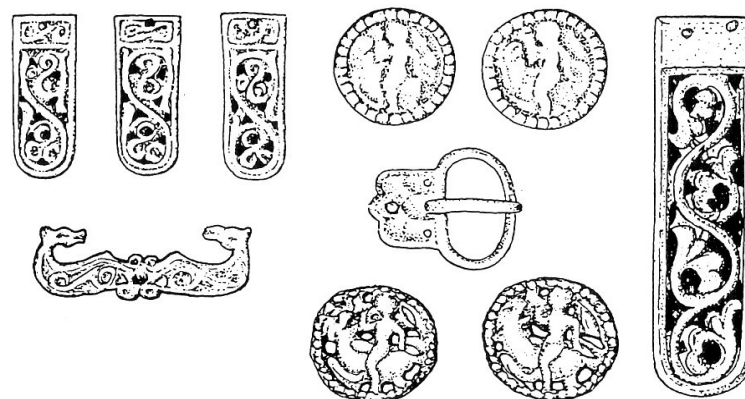
na jižní Moravě/
southern Moravia:

Hevlín, Dolní Dunajovice –

kostrový hrob s litými
opaskovými garniturami/
inhumation with cast belt
garnitures

Zillington (Rakousko/ Austria)

Hevlín (Morava/ Moravia)

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

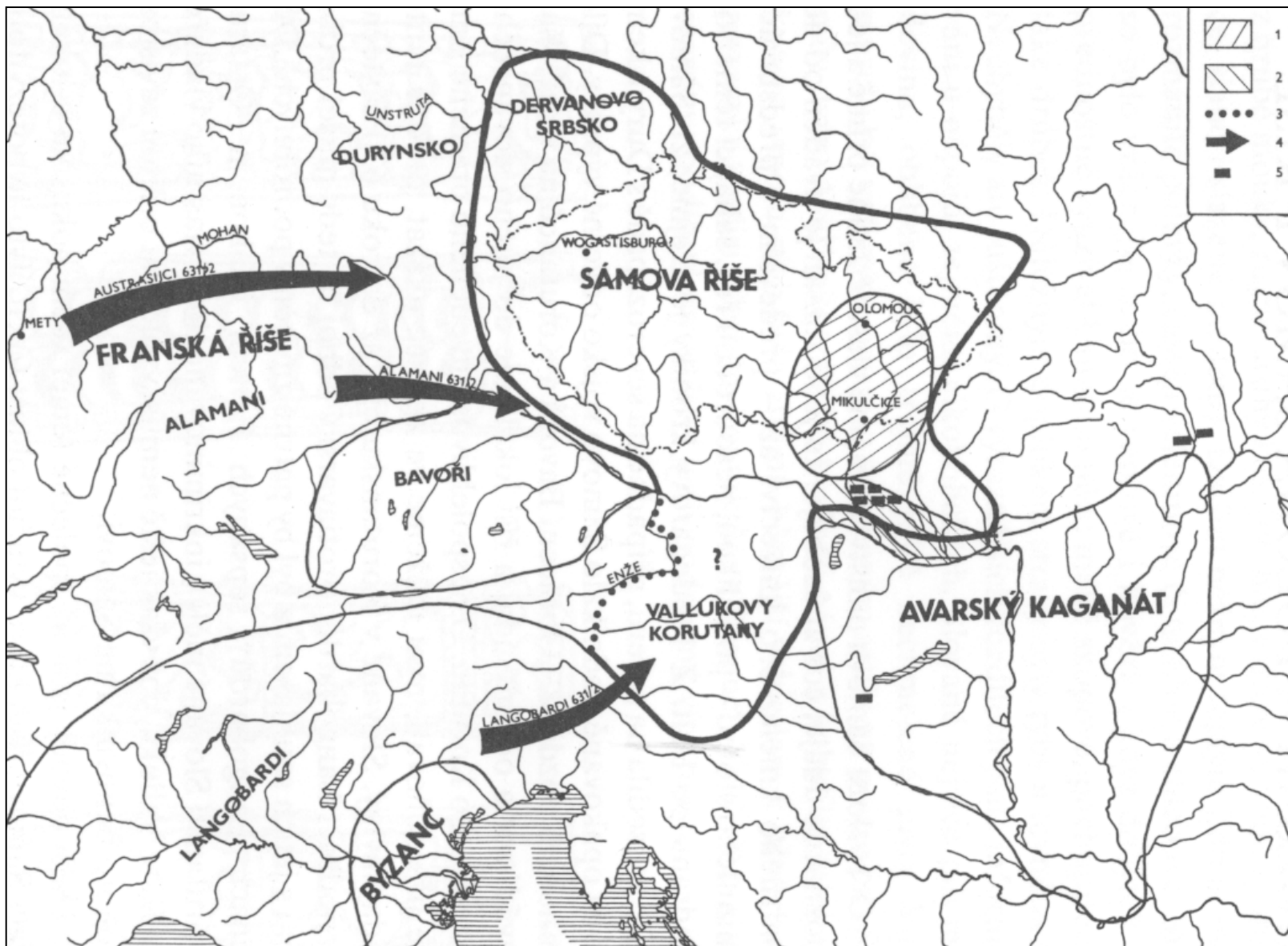

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

SÁMOVA ŘÍŠE/ SAMO'S REALM

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

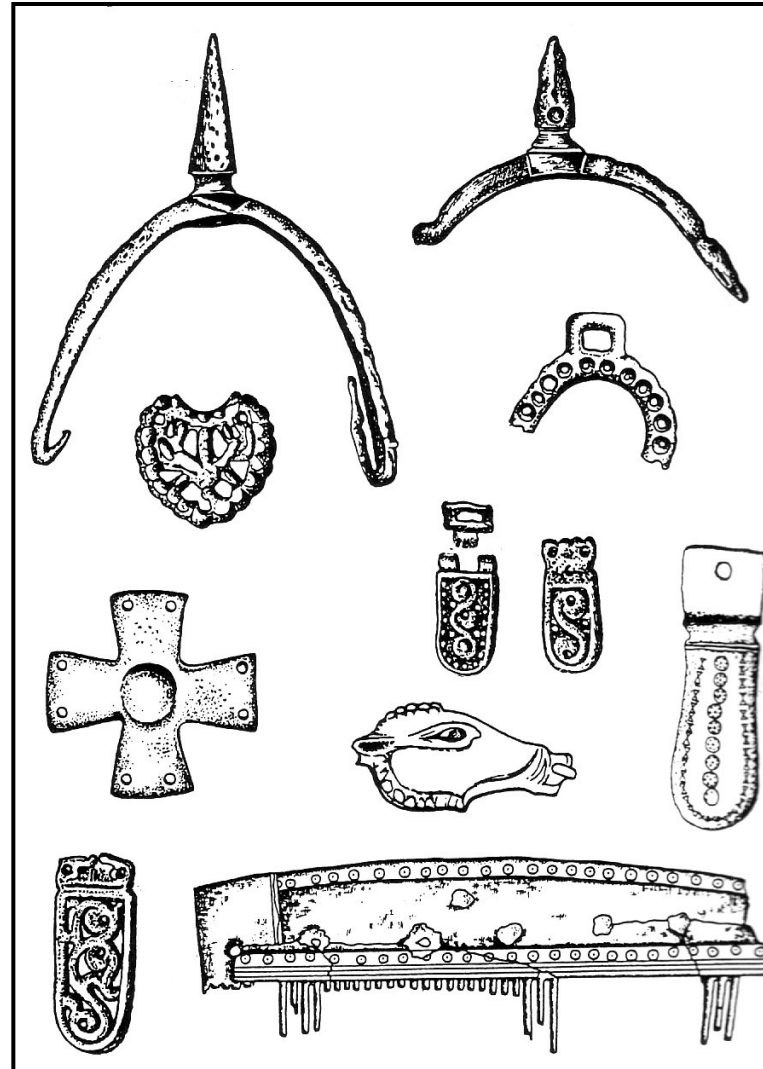
OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

SÁMOVA ŘÍŠE/ SAMO'S REALM

- Sámó (†658)/ Samo (†658)
- Fredegar: „*homo nomen Samo, natione Francos, de pago Senonago*“
- **623/624** – vzniká Sámův kmenový svaz (první historický mocenský útvar západních Slovanů) namířený proti Avarům a Frankům/
Samo's tribal union (first historical political union of western Slavs) against Avars and Franks
- **631/632** – bitva u Wogastisburgu/ battle of Wogastisburg
- centrum Sámovy říše: jižní Morava?/ center of Samo's realm: southern Moravia?

Artefakty z lokality Rubín u Podbořan/
Artefacts from Rubín near Podbořany

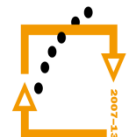
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

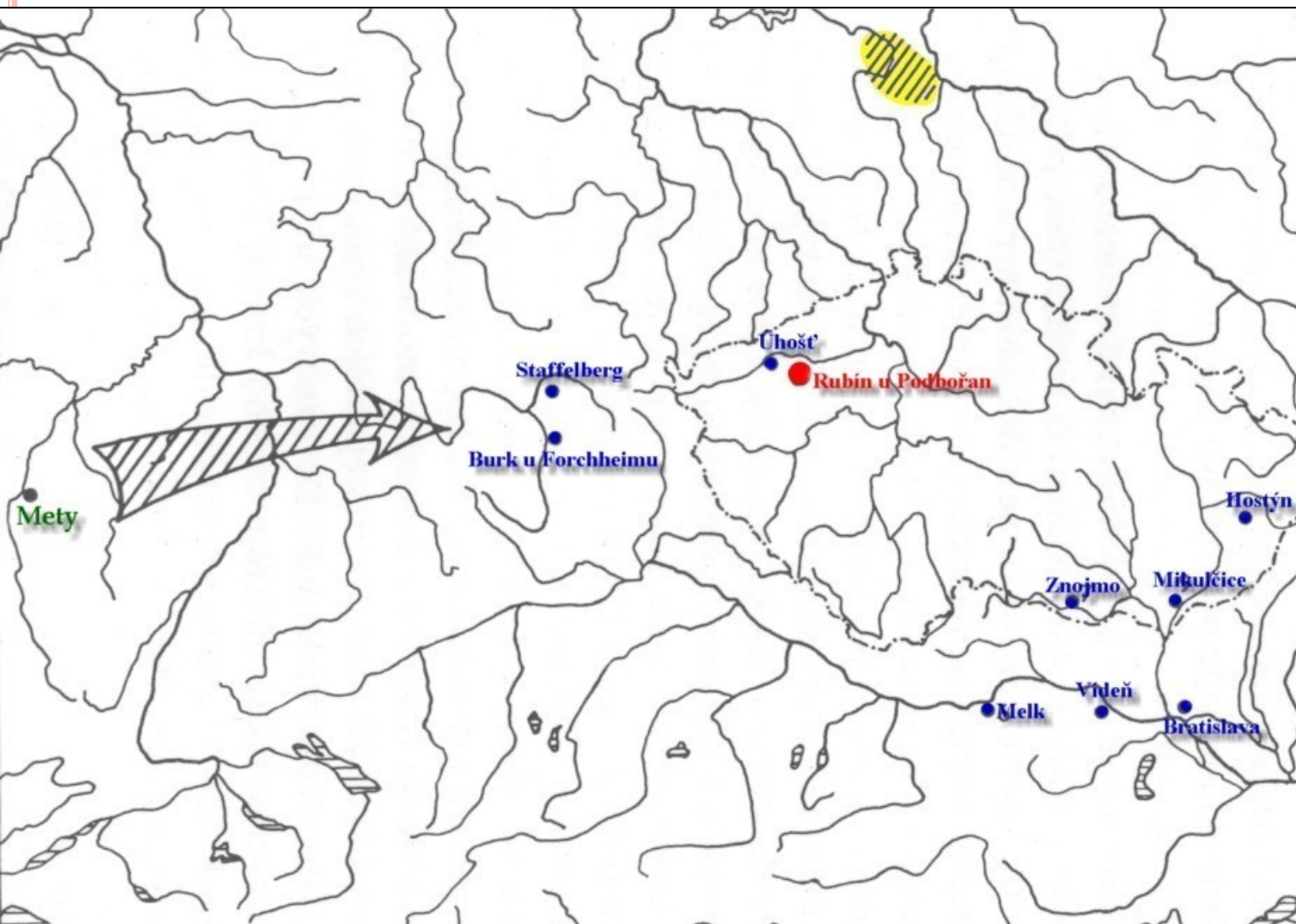

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

WOGASTISBURG (RUBÍN U PODBOŘAN?)

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

STAROHRADIŠTNÍ (předvelkomoravské) OBDOBÍ/ OLD HILLFORT (pre-Greatmoravian) PERIOD

- sídliště/ settlements

- hradiště/ hillforts

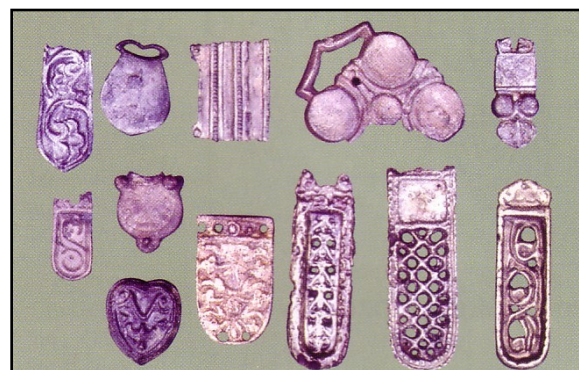
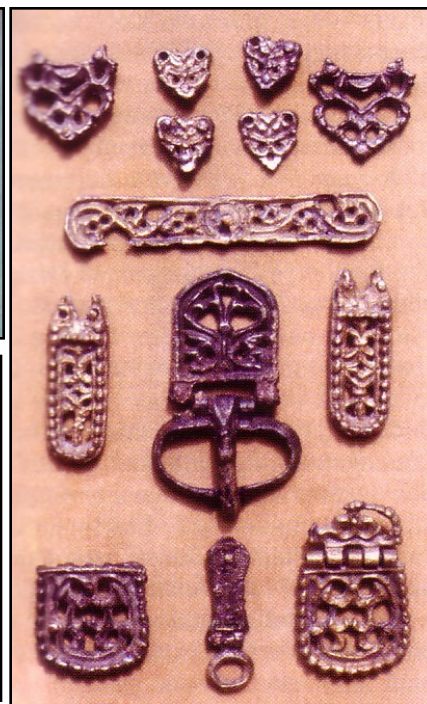
- Mikulčice (dílna na výrobu litých garnitur/ workroom for production cast garnitures), Zelená hora u Vyškova, Brno
- Líšeň – Staré Zámky, Olomouc

- Hradsko u Mšena, Klučov, Praha – Šárka

- Pobedim, Nitra

Ker. plastiky
z Mikulčic/
Cer. statuettes
from Mikulčice

Lité garnitury/ Cast garnitures

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

IMPORTY/ IMPORTS

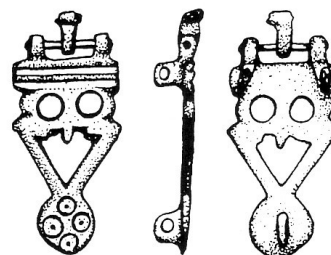
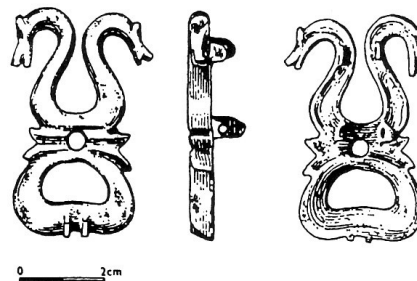
Byzantské/ Byzantine

- nákončí/ strap ends
- přezky/ buckles
- mince/ coins
- šperk/ jewel
- křížky/ crosses

Západní/ Western

- saxy (na avarsko-slovanských pohřebištích)/
saxes (at Avar-Slavic burial sites)

Zemianský Vrbovok
(Slovensko/ Slovakia)

Nákončí opasků/
Belt strap ends

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

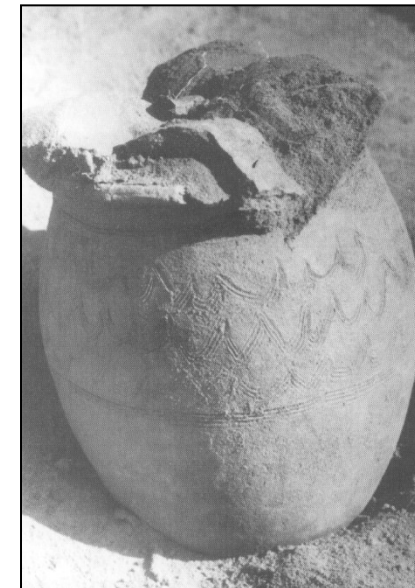
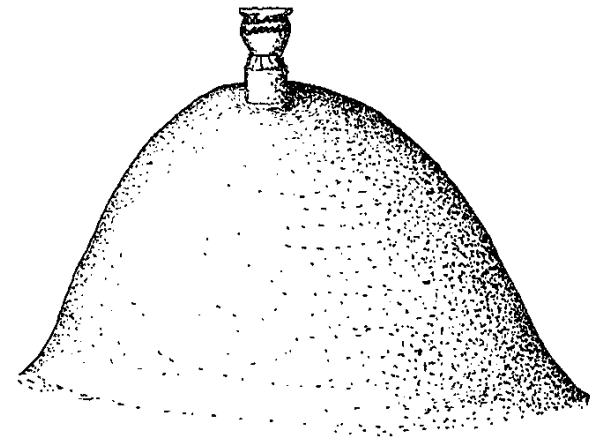
INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

POHŘEBNÍ RITUS/ BURIAL RITE

Mohyla/ Barrow

■ Žárový/ Cremation

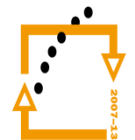
- ❑ v urně (hrnci)/ in urn (pot)
- ❑ v jamce – ve váčku/
in hole – in sachel
- ❑ pohřebiště/ burial grounds:
 - plochá/ flat
 - mohylová (hlavně v J, Z a SV Čechách, ale i na Moravě) –
v Čechách mohylové pohřbívání přežívá do 10. století, ale žárový ritus je nahrazen kostrovým/
barrow (mainly in S, W and NE of Bohemia, but Moravia also) – in Bohemia barrow burials practiced till 10th century but cremation is replaced by inhumation)

Urna/ Urn

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

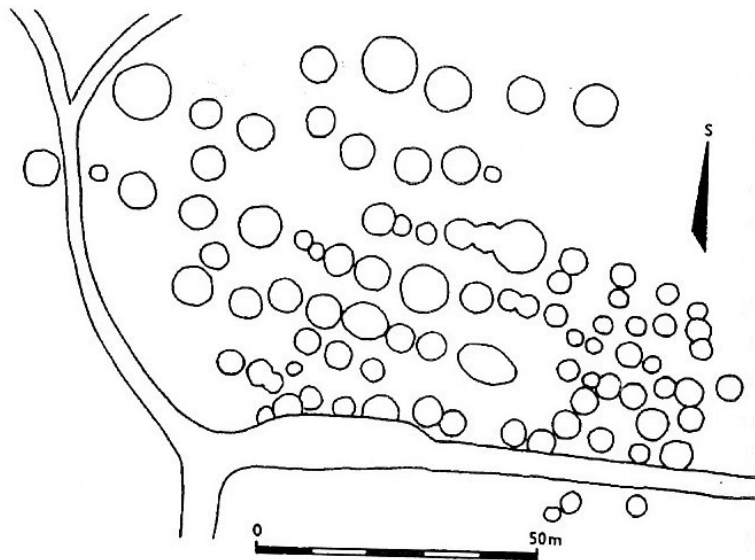
OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

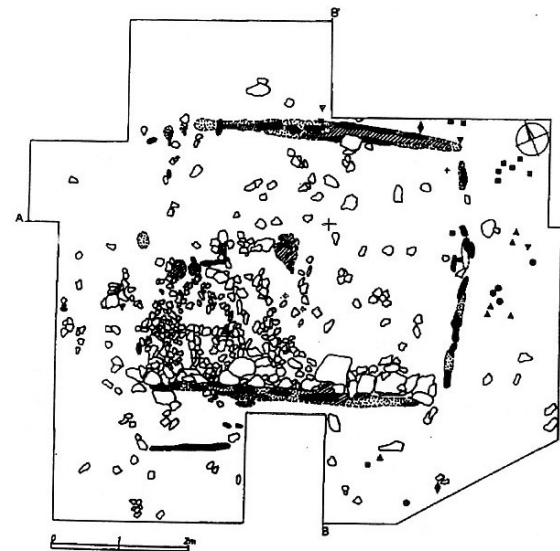
INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

POHŘEBNÍ RITUS/ BURIAL RITE

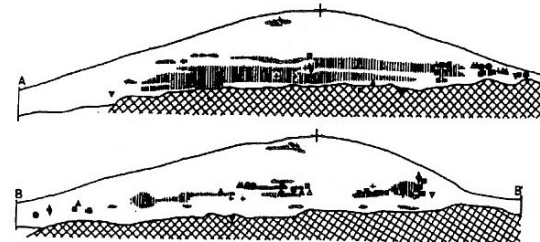
- výbava v žárových hrobech: poškozená žářem, chudá – vesnické obyvatelstvo/ goods in urn graves: damaged by heat, poor – village population
- **Kostrový ritus** – na Moravě od konce 8. století/ **Inhumation** – in Moravia since end of 8th century
- výbava v kostrových hrobech: nože, přezky, ocílky, korálky, hřebeny aj./ goods at inhumations: knives, buckles, sharpening steels, beads, combs etc.

Dražičky

Kožlí u Orlíka

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

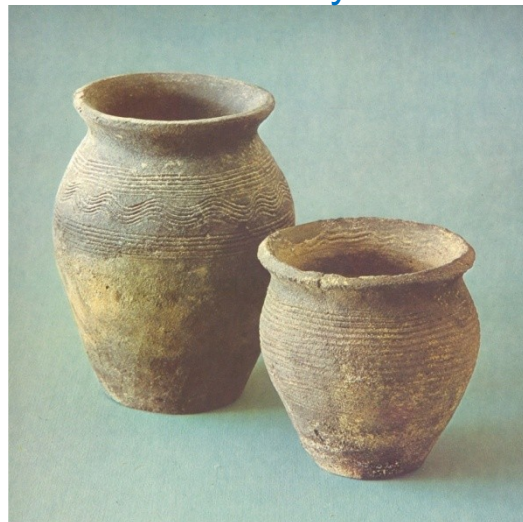

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

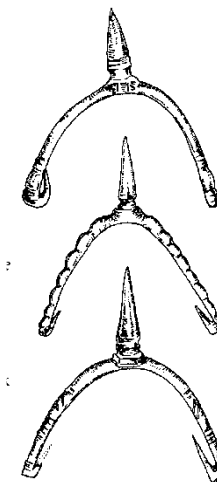

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Keramika/ Pottery

Ostruhy/ Spurs

keramika/ pottery:

- středodunajská kulturní tradice (dříve podunajský typ): pozdně antické vlivy/ Central Danube cultural tradition (formerly Danube type): late ancient influences

ostruhy s háčky/ spurs with hooks

lité garnitury/ cast garnitures

Lité garnitury/
Cast garnitures

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

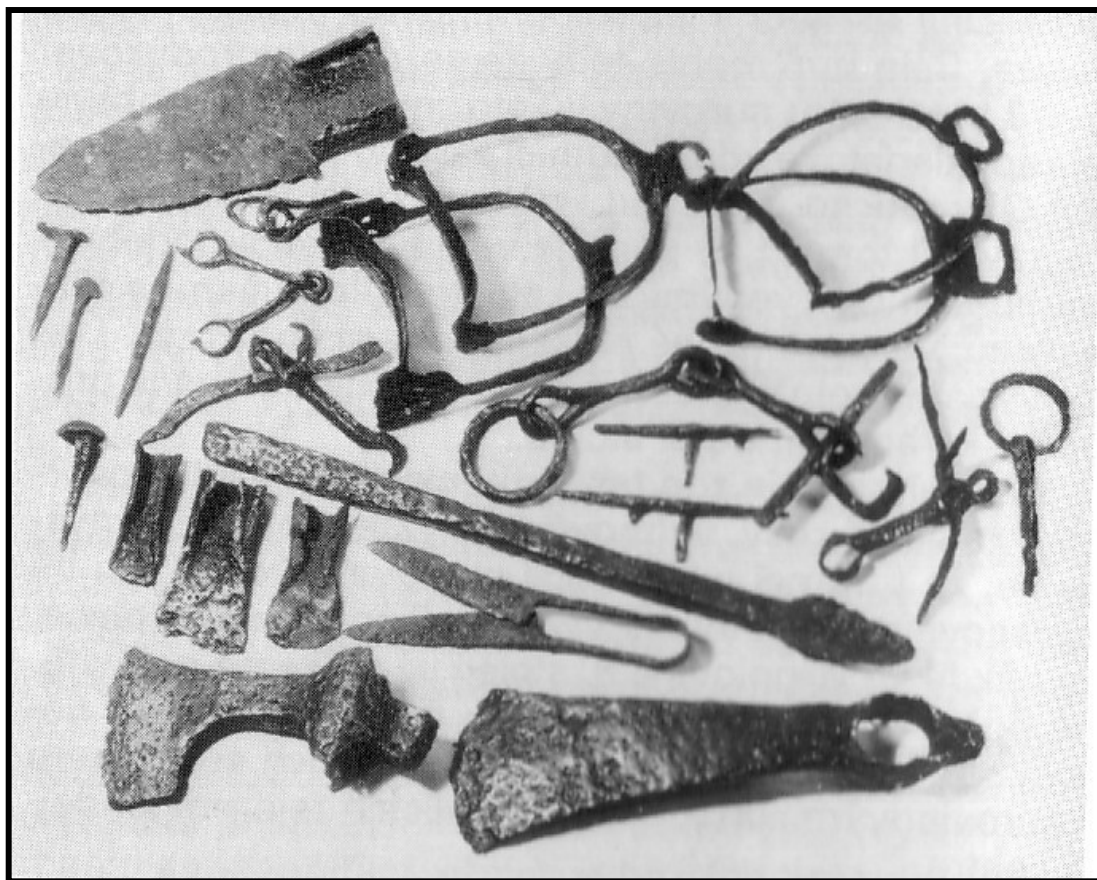
OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

STAROHRADIŠTNÍ OBDOBÍ/ OLD HILLFORT PERIOD

Depot železných předmětů z Brankovic/ Hoard
of iron goods from Brankovice

Náušnice/ Earrings

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Blatnicko-mikulčický horizont/

Blatnica-Mikulčice horizon

- ❖ název podle depotu z Turčianské Blatnice (meč, kování, průvlečka)/
name after hoard in Turčianská Blatnica (sword, ironworks, rein-shackle)
- ❖ synkretický styl: karolinské, avarské a slovanské prvky
– luxusní předměty (kování opasků, přezky, ostruhy)/
syncretic style: Carolingian, Avar and Slavic features
– luxury artefacts (belt ironworks, buckles, spurs)
- ❖ konec 8. století – první dvě až tři desetiletí 9. století/
end of 8th century – first 20 or 30 years in 9th century
- ❖ náplň a definice neujasněna/
content and definition of term is not clarified
- ❖ součást časně velkomoravského horizontu/
part of early Greatmoravian horizon

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

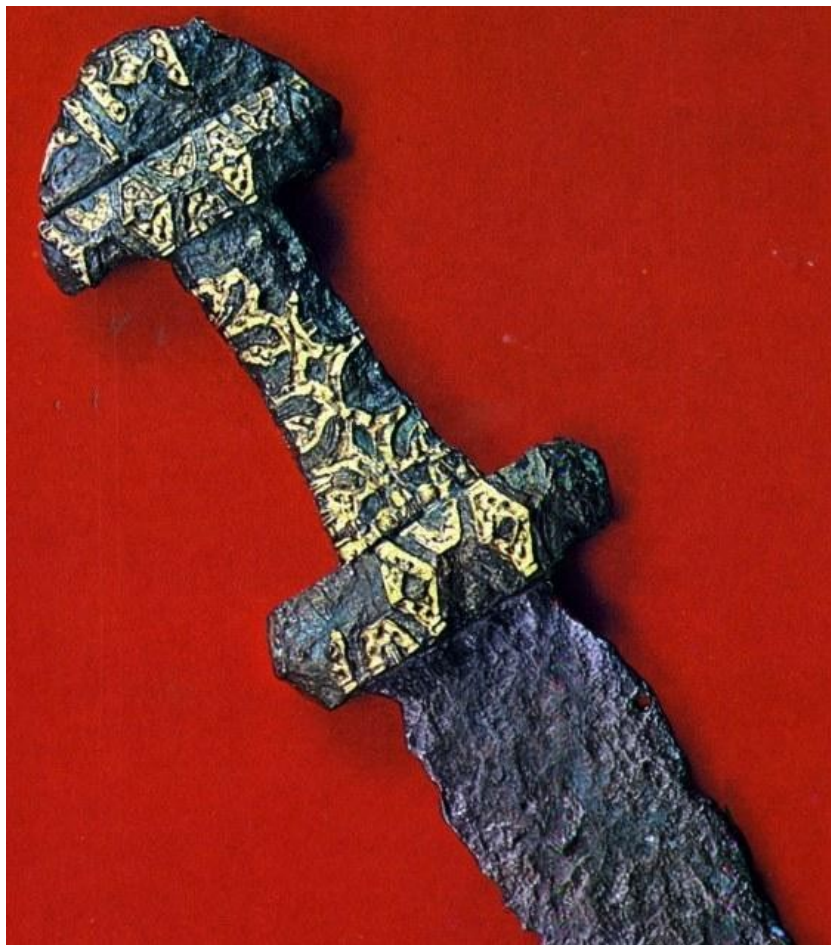

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

BLATNICKO-MIKULČICKÝ HORIZONT/ BLATNICA-MIKULČICE HORIZON

Meč z Blatnice/ Sword from Blatnica

Ostruhy a kování opasků/
Spurs and belt ironworks

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

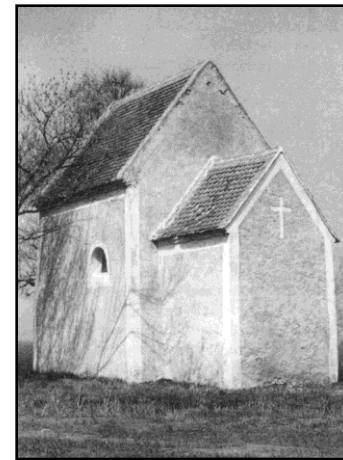
OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Velká Morava (9. století)/ Great Moravia (9th century)

- **Mojmírovci/**
Dynasty of Mojmir
- hradiště/ hillforts –
Mikulčice, Pohansko
u Břeclavi, Staré Město
– Uh. Hradiště, Brno-
Líšeň – Staré Zámky,
Olomouc
- opevnění/ fortification
- dvorce/ farmsteads
 - obydlí, výrobní objekty/
houses, production
features
- církevní architektura/
church architecture
- pohřebiště (hřbitovy)/
bur. grounds (cemeteries)

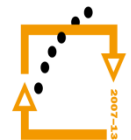
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

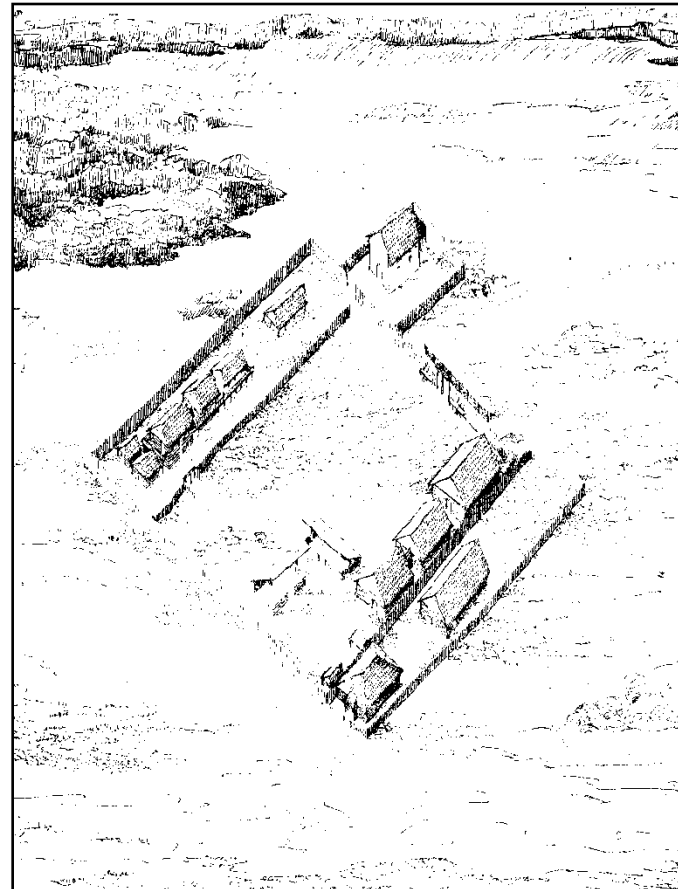
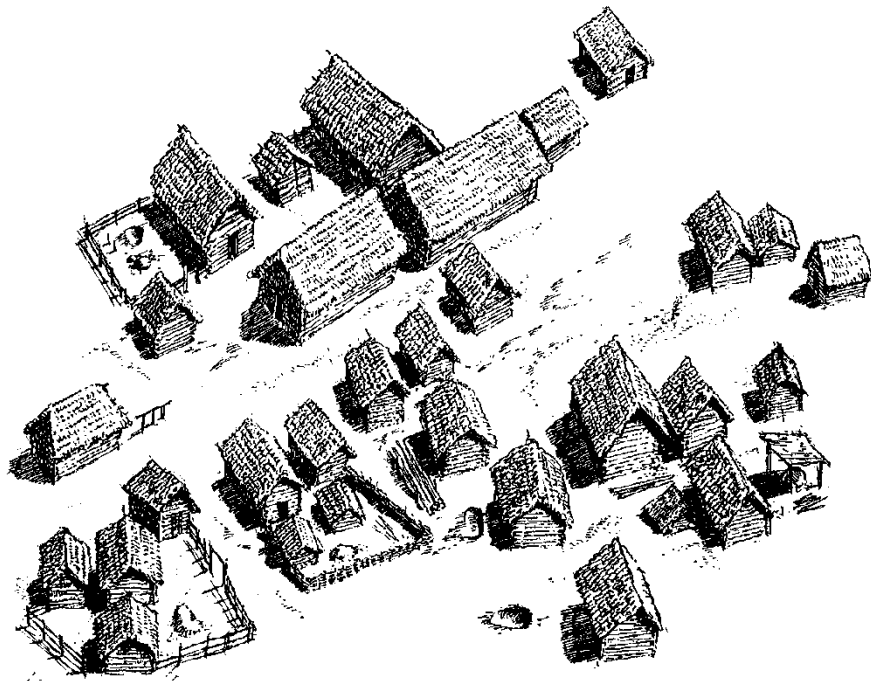

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

- Rekonstrukce dvorců/
Reconstruction of farmsteads
 - Břeclav – Pohansko
 - kostel/ church building
 - palácová stavba/ palatial building

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

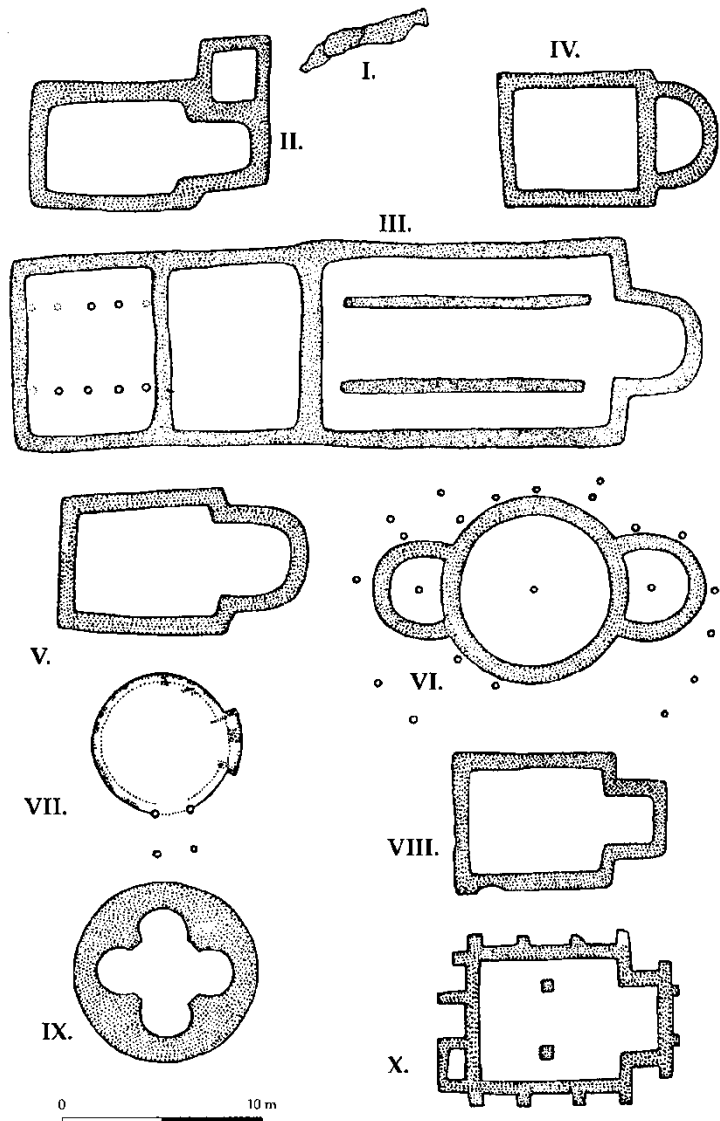

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Mikulčice

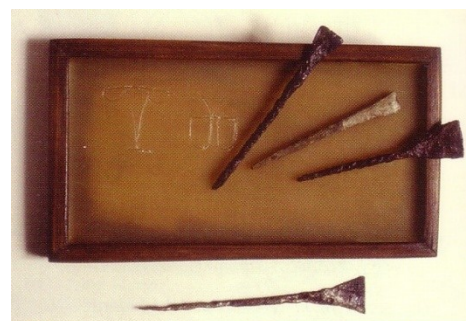
Freska/ Fresco

Půdorysy kostelů/ Ground plans of churches

Křížek/
Cross

- křesťanství/ christianity
- církevní architektura/
church architecture
- křížky/ crosses
- kování v podobě knih/
book-shaped ironworks
- vzdělanost – styly (v j.č. stylus)/
education – styluses

Styly/ Styluses

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

ŠPERKY/ JEWELLERY

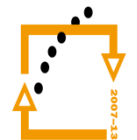
- gombíky/ buttons
- prsteny/ rings
- náušnice/ earrings
- závěšky/ pendants

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

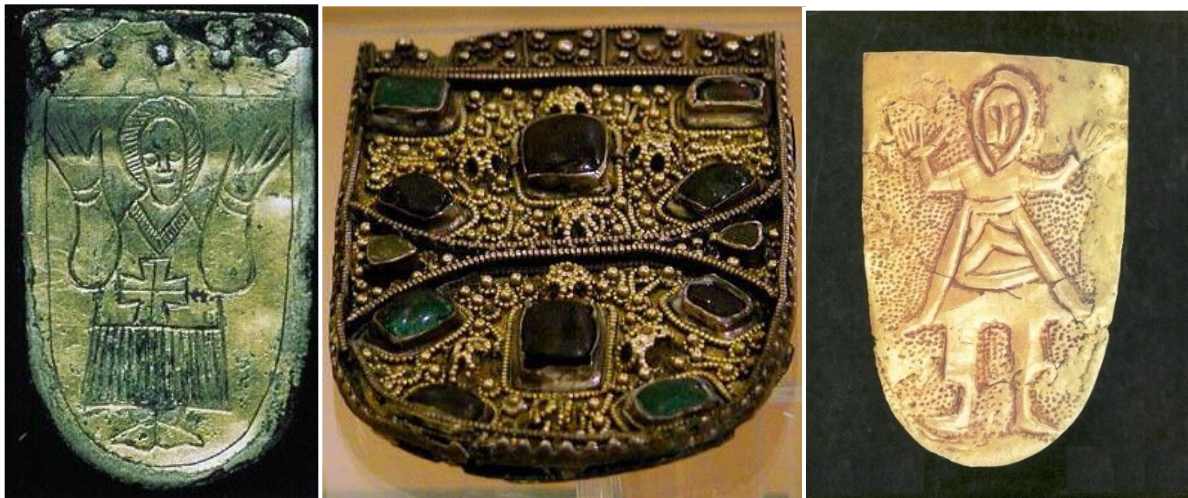

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Kostěná a parohová industrie/ Bone and antler industry

- hřebeny/ combs
- trojčipé parohové schránky/ triangular antler cases
- jehelníčky/ needle cases
- hrací kameny/ game pieces

Nákončí opasků/ Belt ends

Nákončí opasků/ Belt ends

Kostěná a parohová industrie/
Bone and antler industry

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

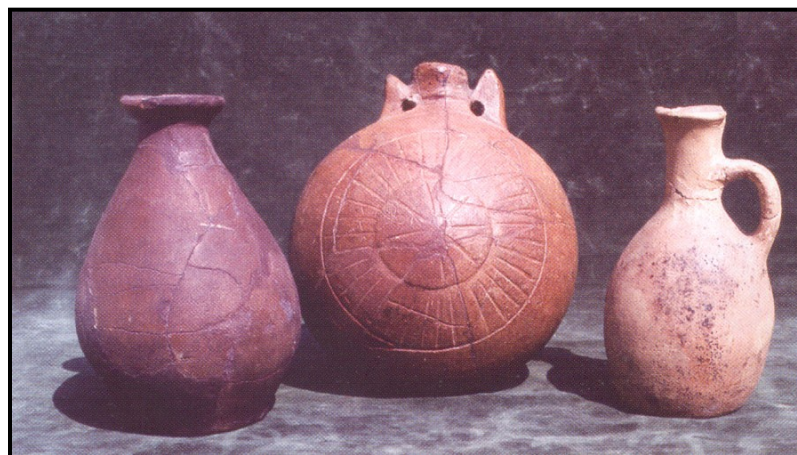
INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Keramika/ Pottery

- blučinský typ: strmé vlnovky v kombinaci s vodorovnými rýhami)/
Blučina type: steep wavy lines combined with horizontal grooves
- pomoravský typ: sporadická výzdoba hrncovitých tvarů s jednoduchými zaoblenými nebo seříznutými okraji/
Moravian type: rare decoration with simple rounded or carved edges of pot-shaped pottery
- antických tvarů (jemně plavená hlína) – láhve, čutory, amfory/
pottery with antique shapes (fine clay) – bottles, flasks, amphorae
- stavební: střešní krytina (Uh. Hradiště) – velké tašky, prejzy, zdobené hřebenače/
building pottery: roofing (Uh. Hradiště) – large roof tiles, pantiles, decorated ridge tiles

Domácí keramika/ Native pottery

Keramika antických tvarů/
Pottery with antique shapes

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

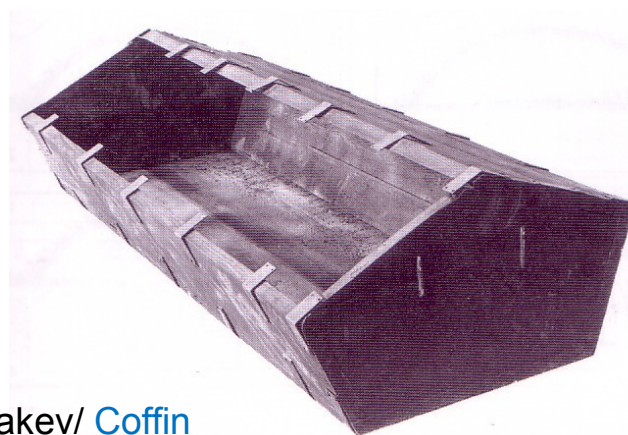

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Pohřební rítus/ Burial rite

- **kostrový/ inhumation**
- od 9. století se objevují rakve/
coffins since 9th century
- pohřebiště/ **burial grounds**
 - plochá/ **flat**
 - řadová/ **in rows**
 - hřbitovy v okolí kostelů/ **cemeteries in surroundings of churches**
 - mohylová/ **barrow**
 - bohatý knížecí hrob ženy
v Želénkách (soliterní mohyla)/
**rich princely female grave from
Želénky (isolated barrow)**
- **žárový** – přežívá v Čechách ještě
v 9. století/
cremation – remains in Bohemia
even in 9th century

Kostrový hrob/ Inhumation

Rakev/ Coffin

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Želénky u Duchcova. Část výbavy z hrobu kněžny/

Želénky near Duchcov. Part of grave goods from a princely barrow

Pozlacené plechové kování/ Gilded sheet-metal fitting

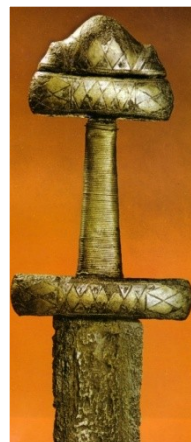
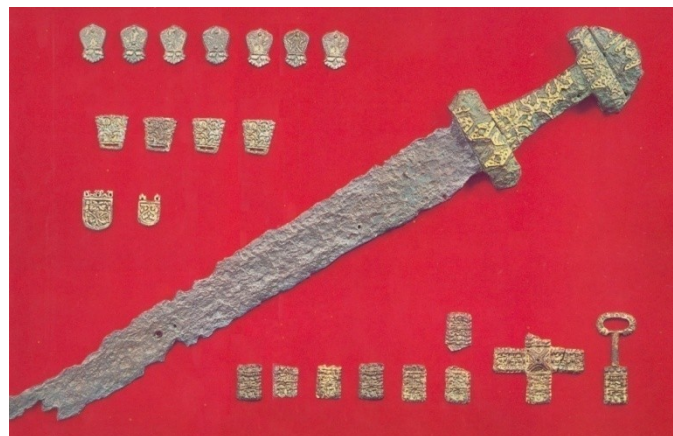
Řetízek s antickou kamejí/ Chainlet with antique cameo

Výzbroj a výstroj/ Weapons and equipment

- meče/ swords
 - řemení meče
sword belt components
- kopí/ spear
- sekera – bradatice/
bearded axe
- brnění/ armour
- přilba/ helmet
(Hradsko u Mšena)
- ostruhy, třmeny, kování
z koňských postrojů/
spurs, stirrups, ironworks from
horse trappings

Rekonstrukce meče – damascénská ocel/
Reconstruction of a sword – Damascus steel

Meče/ Swords

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Kolín. Část předmětů z knížecího hrobu/

Kolín. Part of grave goods from

a princely grave

Stříbrné kování ze závěsného řemene na meč/
Silver fitting from a sword belt

Pozlacený kalich/
Gilded chalice

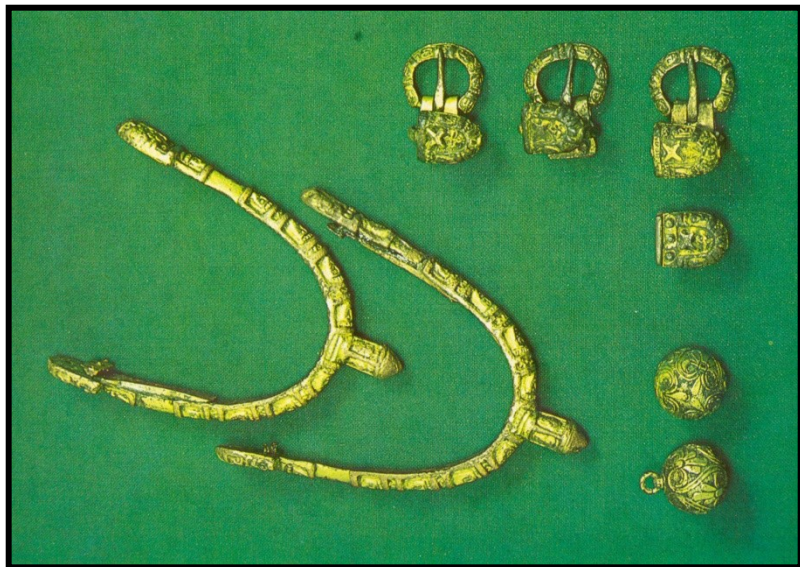
Stará Kouřim. Nálezy z knížecích hrobů/ Artefacts from princely graves

Stříbrná náušnice/ Silver earring

Čakan plátovaný stříbrem/ Pick silver clad

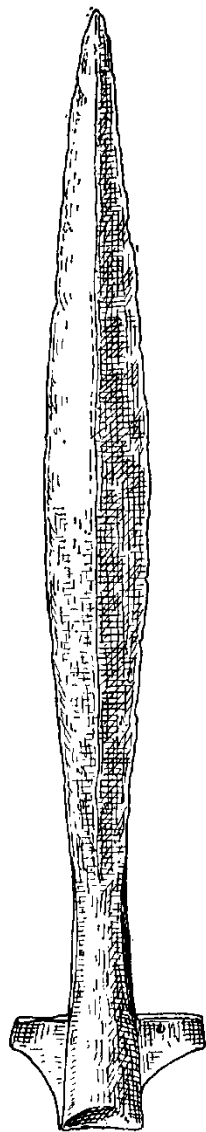

Ostruhy/
Spurs

Třmen/
Stirrup

Kopí/
Lance

Sekery/
Axes

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

IMPORTY/ IMPORTS

Kování řemení mečů/
Sword belt iron parts

Karolinské/ Carolingian

- ❑ meče, kopí/ swords, spears
- ❑ kování řemení mečů/
sword belt iron parts
- ❑ skleněné nádoby/
glass vessels
- ❑ křížky/crosses

Pobaltské/ Baltic

- ❑ jantar/ amber

Byzantské/ Byzantine

- ❑ křížky/ crosses
- ❑ šperk/ jewel
- ❑ mince/ coins

Porýnské/ from Rhineland

- ❑ sklo/ glass
- ❑ email/ enamel

Jantar/
Amber

Mince Michala III./
Coin of Michael III

Mince Theofila/
Coin of Theofil

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Maďaři/ **Magyars**

nomádké etnikum/
nomadic ethnic group

Šperky a různá kování/
Jewellery and various fittings

Artefakty starých Maďarů/
Artefacts of Magyars

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Maďaři/ Magyars

Třmeny/ Stirrups

Sedlo/ Saddle

Artefakty starých Maďarů/
Artefacts of Magyars

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Maďaři/ Magyars

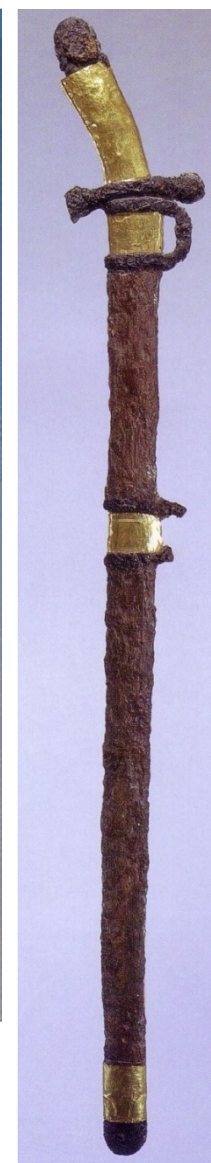
Jednobřítý meč/
Single-edge sword

Hrot šípů/
Point of an
arrow

Kostrový hrob/ Inhumation

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

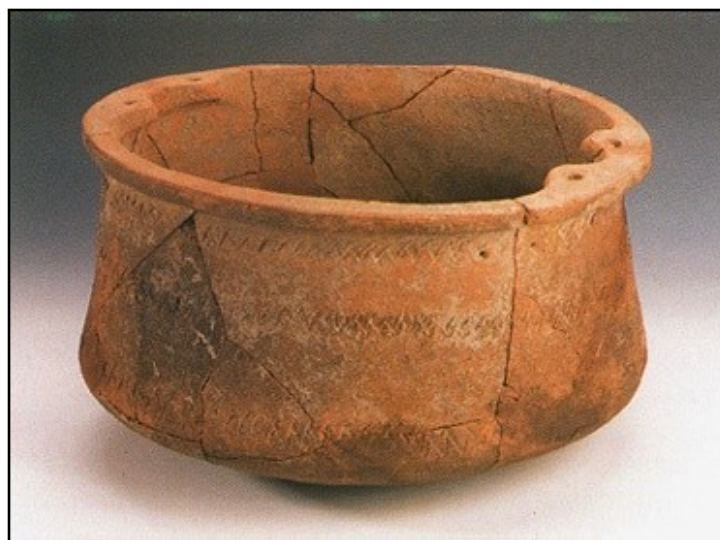
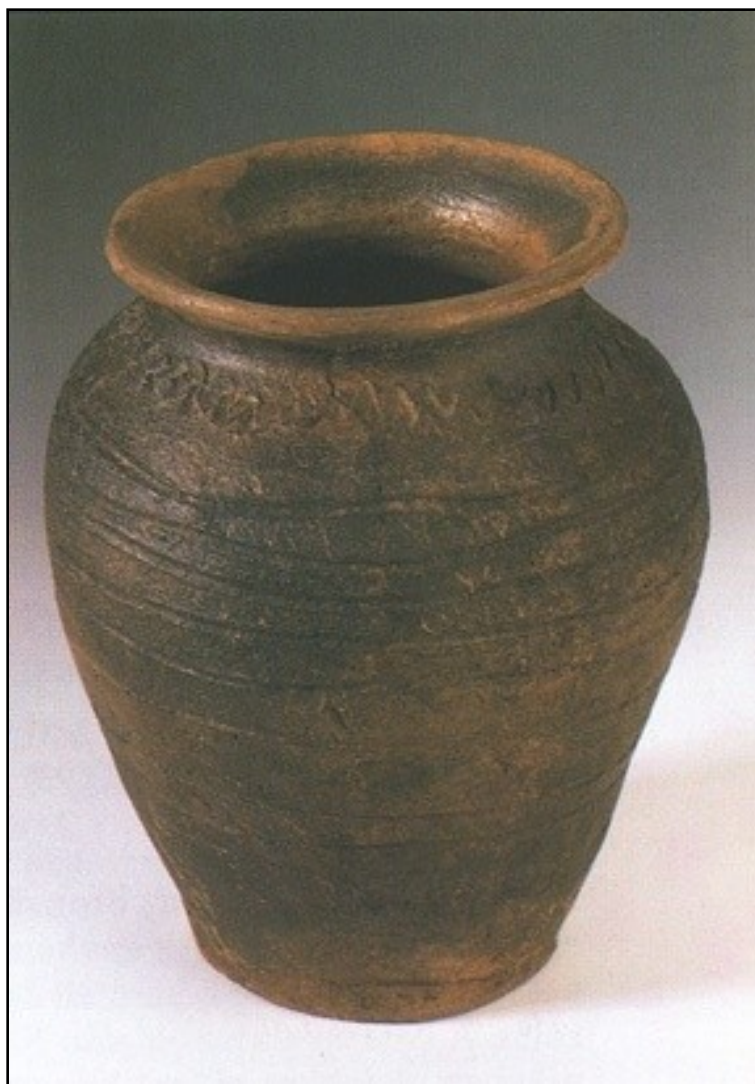

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Keramika/ Pottery

Kotle/ Cauldrons

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

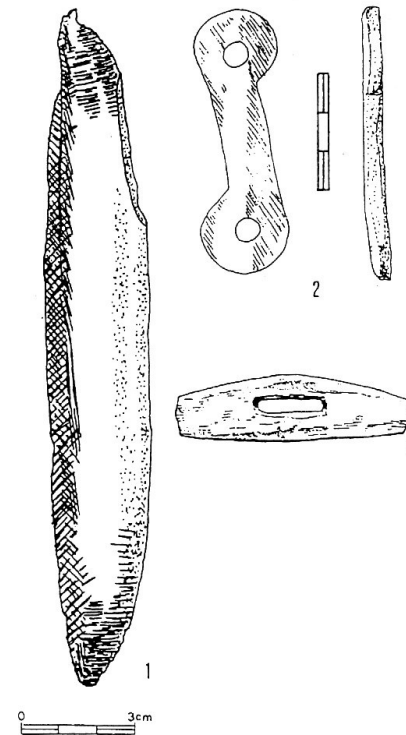
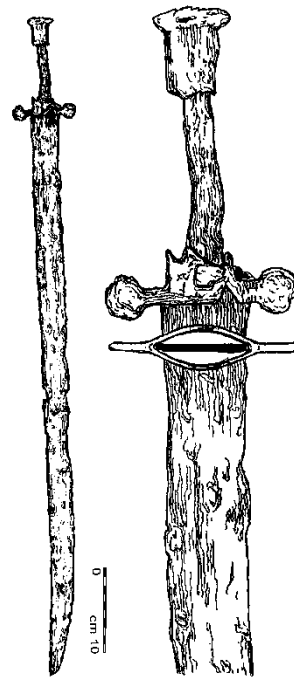
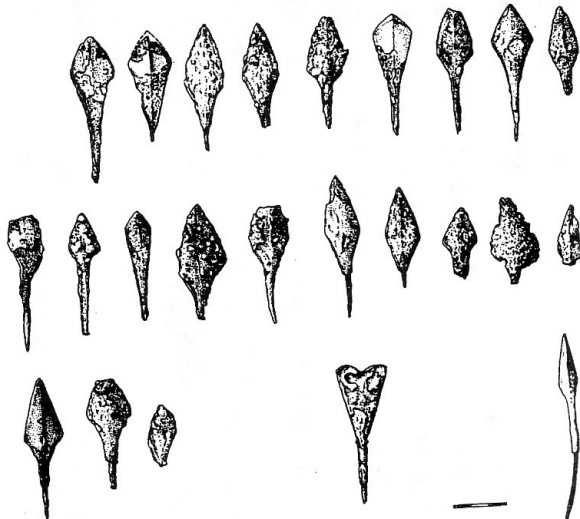
OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

MAĎARSKÉ NÁLEZY Z ÚZEMÍ ČECH A MORAVY/ MAGYAR FINDS FROM BOHEMIA AND MORAVIA

- počátek 10. století/
beginning of 10th century
- rombické hroty šípů/
rhombic points of arrows
- jednobřité meče/
single-edge swords

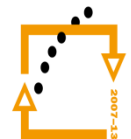
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

MLADOHRADIŠTNÍ OBDOBÍ (11. – 12. století)/ YOUNG HILLFORT PERIOD (11th – 12th century)

- Přemyslovci/
Dynasty of Přemyslids
- břetislavská hradiska/
hillforts from period
of Břetislav's reign
- na Moravě znojemský, brněnský
a olomoucký úděl/ in Moravia there
are Principalities of Brno, Znojmo
and Olomouc

Titulní list Wolfenbüttelského
kodexu/ Title page of
Wolfenbüttel codex

Keramika/ Pottery

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

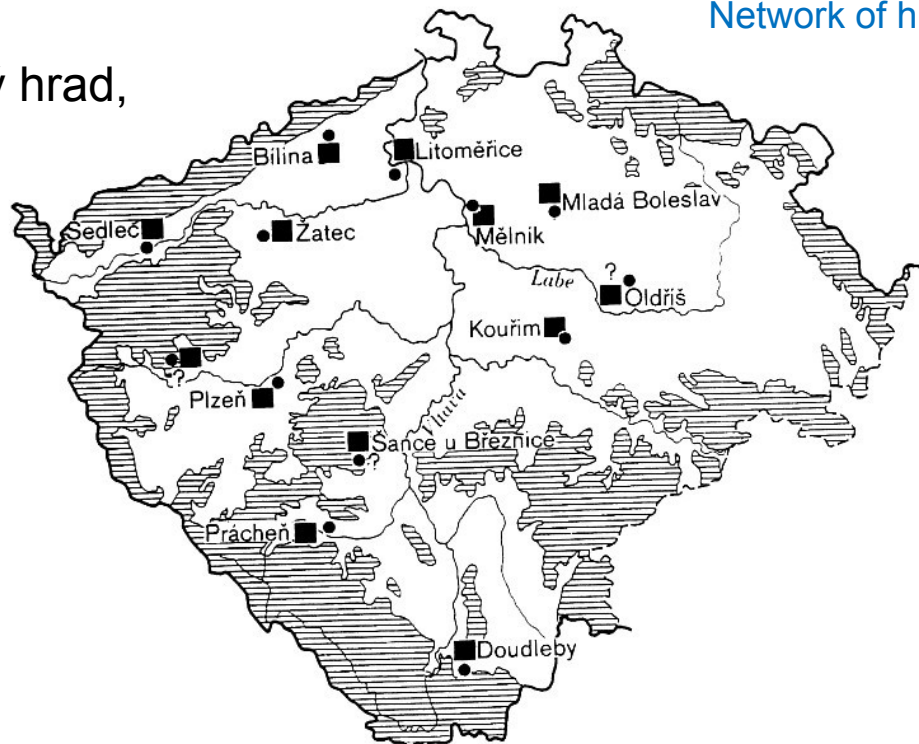
OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Sídliště/ Settlements

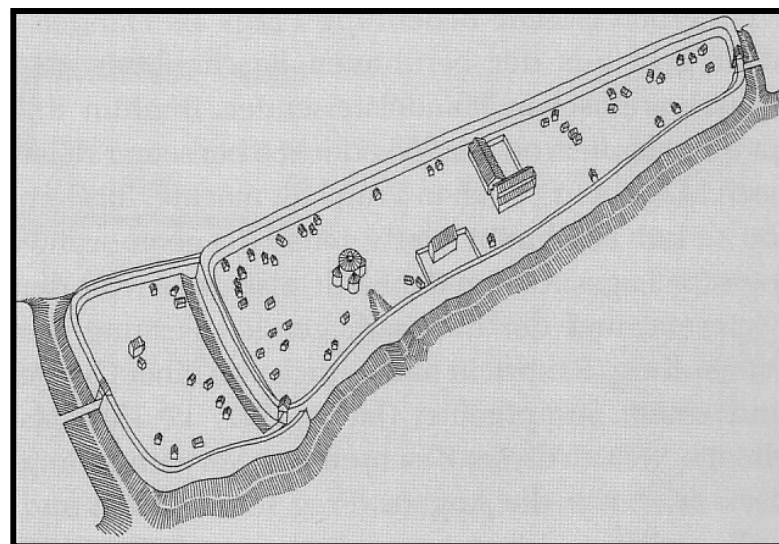
- **hradiska/ hillforts** – Pražský hrad, Libice nad Cidlinou, Zabuřany, Litoměřice, Netolice
- církevní architektura (kostely, kláštery)/ **church architecture** (churches, monasteries)
- hradská správa/
network of hillforts

Pohřební rítus/ Burial rite

- **kostrový** – plochá pohřebiště (hřbitovy)/ **inhumation** – flat burial grounds (cemeteries)
- Dolní Věstonice
- výbava: chudne; esovité záušnice, prsteny/ **goods: less rich; s-shaped earrings, rings**

Pražský hrad okolo roku 1000/
Castle of Prague in 1000 A.D.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

■ mince/ coins

■ šperk/ jewellery

□ esovité záušnice/
s-shaped earrings

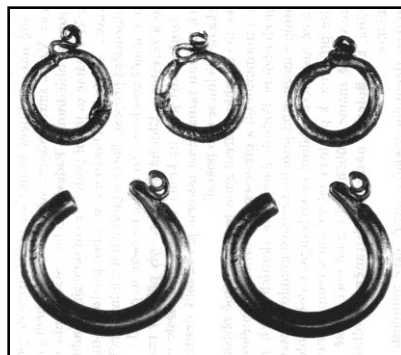
□ prsteny/
rings

■ výzbroj/ weapons

□ meč/ sword

□ sekera/ axe

□ hroty šípů/
points of arrows

MLADOHRADIŠTNÍ OBDOBÍ/ YOUNG HILLFORT PERIOD

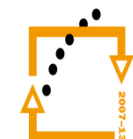
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

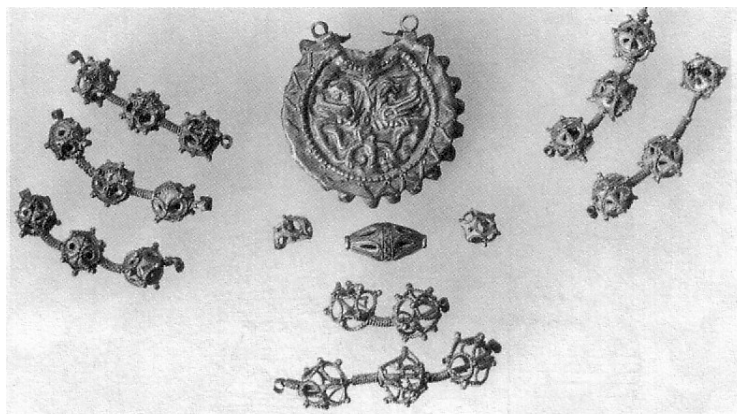
OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

IMPORTY/ IMPORTS

Roudnice nad Labem

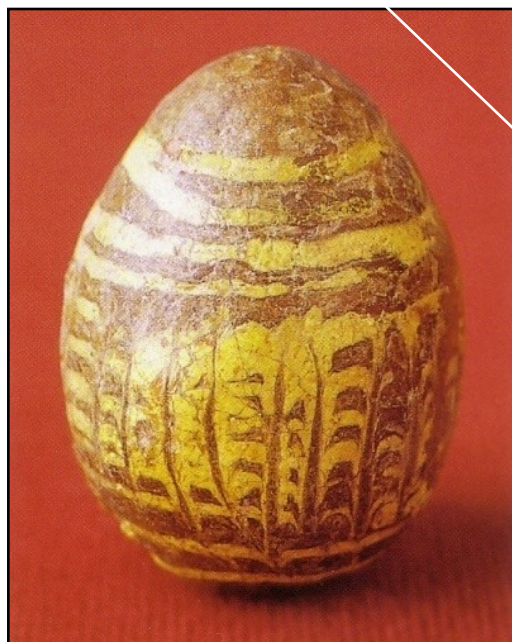
- Byzantský šperk/
Byzantine jewellery
- Kraslice z Kyjevské Rusi/
Easter eggs from Kievan
Russia

Zbečno

Nový Knín

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Svatováclavská přilba/
Saint Wenceslaw s helmet

Meč z dílny
franckého mečiře
Ulfbertha – tzv. meč
svatoštěpánský/
Sword from
workroom of Frank
swordsmith – so
called Saint
Stephen s sword

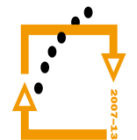
esf
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Železná pouta/ Iron handcuffs

EXPORT

otroci/ slaves

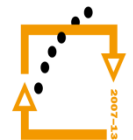
04.05.04

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

SHRNUTÍ / SUMMARY

- periodizace/ **timeline**
- časně slovanské období – keramika, sídliště, pohřební ritus/
early Slavic period – pottery, settlements, burial rite
- avarský kaganát – dějiny, hmotná kultura, pohřební ritus/
Avar khaganate – history, material culture, burial rite
- předvelkomoravské období – sídliště, hradiště, pohřební ritus, importy/
pre-Greatmoravian period – settlements, hillforts, burial rite, imports
- blatnicko-mikulčický horizont/
Blatnica-Mikulčice horizon
- Velká Morava – hradiště, církevní stavby, keramika, pohřební ritus/
Great Moravia – hillforts, church buildings, pottery, burial rite
- Maďaři – hmotná kultura, maďarské nálezy/
Magyars – material culture, Magyar finds
- mladohradištní období – český stát, hradiště, hmotná kultura, importy/
young hillfort period – Czech state, hillforts, material culture, imports

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

DĚKUJI ZA
POZORNOST/
THANK YOU
FOR YOUR
ATTENTION

Staré Město
u Uh. Hradiště.
Stříbrná plaketa
se sokolníkem,
velkomoravské
období (9. stol.)/
Silver plaquette
with falconer,
Greatmoravian
period (9th
century)

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ